

УДК 355.231(477)

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2025.2.8>

Ю. М. ЮРЧАК

викладач кафедри загальновійськових дисциплін,

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького,

м. Хмельницький, Україна

Електронна пошта: yurchak_@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-9506-3228>

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ДО ПРОТИДІЇ НЕГАТИВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ ВПЛИВУ НА ОСОБОВИЙ СКЛАД

У сучасних умовах, коли агресор напав на нашу державу, зростає роль і значення інформаційного чинника в житті українців. Інформаційне середовище слугує передавачем різного роду інформації, зокрема процесів, пов'язаних із безпекою державного кордону.

Від початку російської агресії загрози для національної безпеки України стали однією з найсерйозніших проблем, і в контексті інформаційної безпеки також [Паливода А. В., 2020]. Значні зміни відбулися вже у 2014 р., а з початком повномасштабного вторгнення РФ 24 лютого 2022 р. ця проблема набула ще більшого значення для безпеки державного кордону й загальної обороноздатності країни [Бойовий статут, 2020].

Завдання Державної прикордонної служби України полягає в забезпеченні цілісності державного кордону та захисті суверенних прав українців у прикордонній зоні, включаючи морську економічну зону. Під час військового вторгнення країни-агресора виникає проблема охорони й захисту державного кордону в умовах складного збройного конфлікту, що на початковому етапі набув характеру гібридної війни на Сході, Півдні та Заході України. Загрози національній безпеці, суверенітету й територіальній цілісності країни спричинені агресивними діями країни-агресора, яка прагне анексувати територію України.

У статті висвітлено деякі методичні поради щодо формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад майбутніх офіцерів в умовах інформаційної війни. Аналіз наукової літератури, присвяченої проблемі, виявило різноманіття підходів до проблеми, що розглядається, і неоднозначність у поглядах науковців щодо визначення деяких методичних порад.

Одним із шляхів забезпечення готорності майбутніх офіцерів до протидії такій інформації, є впровадження а освітній процес авторської моделі такого процесу. З цією метою розкрито зміст складових моделі формування готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на осотовий склад. Описано структуру цільових орієнтирів та завдань, закономірності й основи формування у здобувачів вищої освіти відповідних умінь, а також методику, передусім інструменти педагогічної взаємодії, форми та методи набуття готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад.

Протидія негативному інформаційно-психологічному впливу є ключовою передумовою високого рівня бойової готовності підрозділів і військових частин та зеднань. Лише на її фундаменті можна гарантувати відповідну безпеку військових, їхню бойову вправність, постійну готовність до реалізації поставлених цілей, стабільну керованість процесом. Забезпечення законності й дисциплінованості вважається першочерговим. Фаховість співробітників та рівень дисципліни є елементами ефективності такої готовності.

Ключові слова: модель; майбутні офіцери-прикордонники; готовність до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу; загальновійськові дисципліни; тактика.

Постановка проблеми. Майбутні офіцери-прикордонники навчаючись за своїми спеціальностями та програмами, основою якої є загальновійськова підготовка на кафедрі загальновійськових дисциплін, на цих заняттях зосереджується увага на бойових завданнях, що виникають під час виконання оперативно-бойових завдань в умовах негативного

інформаційно-психологічного впливу ворога російської федерації [Мозолєв, О., Романишина, Л., & Галус, О., 2024]. Після завершення навчання за зазначеною Програмою та успішного проходження екзаменаційних випробувань військовослужбовці вважаються такими, що володіють готовими до такої діяльності, та направляються для подальшого прохо-

дження служби до підрозділів органів Державної прикордонної служби України.

У сучасних умовах ефективність виконання завдань майбутніми офіцерами прикордонниками оперативно-службового характеру безпосередньо залежить від індивідуальної готовності протидіяти негативному інформаційно-психологічного впливу, що визначає актуальність зазначених питань у контексті аналізу змісту навчання [Адамчук Ю., 2020].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання протидії негативному інформаційно-психологічного впливу майбутніх офіцерів-прикордонників є предметом уваги численних науковців. Загальнотеоретичні аспекти протидії негативному інформаційно-психологічного впливу досліджували (Г. Артюшин, О. Галус, Л. Зданевич, О. Мозолев, О. Поліщук, Л. Романишина,) [Галус, О., Романишина, Л., & Мозолев, О., 2024], дидактичних чинників формування здатності молодших співробітників прикордонної служби до професійної реалізації в контрольних пунктах пропуску міжнародного значення (Ю. Адамчук) [Адамчук Ю., 2020], інформаційно-психологічному пресингу під час перебування в неволі (В. Філіпенко, М. Павлюк) [Філіпенко, В. В., & Павлюк, М. О. 2024]. Способи протидії, спрямовані на протидію деструктивним інформаційним впливам на прикордонників у період збройного конфлікту, досліджували (В. Журавель, С. Бурбела та інші) [7].

У більшості цих досліджень висвітлено особливості процесу формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативного інформаційно-психологічного впливу. На нашу думку слід надати наукову модель, що мають вагоме значення для вирішення зазначеного питання.

Аналіз практичного досвіду підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному, що нині недостатньо враховується особливість професійної роботи, приділяється недостатньо уваги розвитку готовності протидіяти негативному інформаційно-психологічного впливу.

У дослідженнях авторів розкриваються теоретичні положення, які актуальні у межах нашого дослідження. Щодо моделі підготовки, розвитку готовності майбутніх офіцерів-

прикордонників до протидії негативного інформаційно-психологічного впливу на особовий склад, існує потреба її розробці та доцільність застосування в освітньому процесі [Юрій Юрчак, Людмила Романишина, 2023].

Метою статті є висвітлення деяких інтелектуальних питань щодо моделі формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативного інформаційно-психологічного впливу на особовий склад.

Результати дослідження. Побудова педагогічної моделі формування готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу відіграє вагому роль для покращення продуктивності зазначеного процесу. Моделювання виступає розповсюдженим методом аналізу різноманітних явищ і процесів, що застосовується в багатьох галузях знань як на практичному, так і на концептуальному рівнях [Юрій Юрчак 2024 а]. На практичному рівні моделювання реалізують у вимірjuвальній, описовій частинах, на концептуальному – в інтерпретаційній та роз'яснювальній частині.

У науці моделлю називають сукупність об'єктів чи знаків, що відображає головні характеристики первинної системи. У педагогічних експериментах моделі виконують: демонстраційну, передавальну, роз'яснювальну, процедурну. Завдяки ним можливо здійснити аналіз педагогічних систем, виявити їхні недоліки та переваги, встановити, якими вони мають бути для одержання бажаного ефекту. Моделювання дозволяє комплексно розглянути педагогічну систему й визначити напрямки її покращення. «Модель (від лат. *modulus* – міра, мірило, зразок) освітнього процесу – це еталонне бачення щодо навчання, його проектування за умов певних освітніх вимог. Вона окреслює мету, засади організації та здійснення освітнього процесу». Водночас кожен систему, яка досліджується, можливо подати конкретною кількістю субмоделей (підсистем), тип яких зумовлюється глибиною дослідження, рівнем узагальнення, формою її матеріального втілення.

Модель дає можливість у цілісності й неподільності розглянути процес становлення витривалих властивостей індивіда

майбутнього військового спеціаліста, якісно організувати процес розвитку готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу. Ми визначаємо моделлю формування готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу слухачів матеріально відображену структуру, що ілюструє або повторює шлях становлення психічної готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу, відтворює його так, що її аналіз дає нові дані про цей процес [Юрчак Ю. М. 2024 b].

З метою створення моделі суттєвого значення набувають засади системного і особистісно-орієнтованого підходів. Науковий аналіз із врахуванням цих конструктивних компонентів засвідчив, що виховання є насамперед системною структурою, оскільки включає всі риси соціально-педагогічних і цілісних організацій. По-перше, процес виховання володіє елементним наповненням: ціль, завдання, предмет, суб'єкт, педагогічна методика, визначення підсумків виховної роботи тощо. По-друге, елементи (складові, система виховання) об'єднані певною архітектурою, внутрішніми системоутворюючими зв'язками. По-третє, частини системи, пов'язані конструктивно, можуть цілеспрямовано і адресно впливати на свідомість і дії слухачів, формувати й удосконалювати необхідні для їхньої життєдіяльності й служби властивості, а також впливати на організаційну діяльність військових груп [Yurii Yurchak, 2024 c].

Початковою й найбільш значущою частиною проєктування та створення моделі формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу виступає визначення мети, що визначає ефективність подальших дій. Ефективність у цьому контексті слід тлумачити як рівень досягнення здобувачами соціально важливих виховних завдань, які перетворюються в систему професійно необхідних характеристик особистості, котрі мають бути сформовані у випускника.

Визначення мети дослідники у сфері освіти завжди розглядали як найсуттєвішу категоріальну рису виховного та навчального процесів [Юрчак, Ю., 2025 d].

Задля встановлення окресленої мети істотну роль відіграє побудова логічної конструкції завдань, у межах якої можливо виокремити їх різновиди та послідовні шаблі (структуру). Відповідно до цього основним завданням моделі є розвиток фахово релевантної риси особистості слухачів – готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу. Головну мету було розподілено на сукупність конкретних задач: забезпечити опанування студентами й слухачами норм, додержання яких гарантує належний рівень дисципліни; формування впевненості у доцільності дотримання зазначених норм; домогтися залучення майбутніх офіцерів-прикордонників у всіх площинах прояву готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу; віднайти підстави для усвідомленого визначення майбутній офіцерів-прикордонником власної життєвої позиції і стратегії; забезпечити необхідні основи та стимулювати самовдосконалення майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу на особовий склад [Юрчак, Ю., 2025 e].

Подальший суттєвий елемент моделі – це окреслення освітніх цілей становлення психічної готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу у слухачів. Перш за все ми акцентували увагу на двох основних цілях: спонукання впорядкованої активності та заохочення особистісного вдосконалення психічної готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу. Спонування впорядкованої активності мають реалізовувати як керівники майбутніх офіцерів-прикордонників, так і педагоги разом із самими слухачами. Для заохочення особистісного вдосконалення психічної готовності майбутніх офіцерів до зазначеного впливу важливо сформувати у них розуміння тих критеріїв,

дотримання яких гарантує високий рівень впорядкованості, і сформувані впевненість у важливості високої міри психічної готовності майбутніх офіцерів.

Ми розробили структурно-функціональну модель для забезпечення цілісної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад із застосуванням інноваційних освітніх технологій.

Виявлені тенденції дозволили сформулювати певні засади, впровадження яких гарантує результативність процесу формування готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад. Це, зокрема:

- урахування процесу соціального становлення особистості, тобто потребу співвідносити рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу із рівнем соціалізації, на якому знаходиться майбутній офіцерів-прикордонник;

- засади гуманізації процесу формування готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу, що розглядається майбутнім офіцером-прикордонником як ціль та активного учасника виховної діяльності, а також створює передумови, які дають змогу максимально втілити власний потенціал і завжди бачити позитивний прогноз подальшого особистого поступу;

- лібералізація, що включає забезпечення для майбутніх офіцерів-прикордонників у ході освітнього процесу потрібних матеріально-ресурсних, юридичних, культурно-моральних передумов з метою вдалої реалізації завдань формування готовності майбутніх офіцерів до протидії вищезазначеного впливу;

- індивідуалізація, яка передбачає відношення до здобувачів освіти як до неповторної особистості, незалежно від особистісних рис, а також передбачає, щоб здобувачі освіти сприймали себе як індивіда і помічали цю якість у інших особах.

Ще однією суттєвою частиною запропонованої моделі є забезпечення готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу, тобто добір

методологічних підходів, прийомів і інструментів виховної діяльності. Такі поради спрацьовують як дактичні дії, заходи та способи, що разом формують цілісну конструкцію, втілення якої в реальності забезпечує досягнення цілей і сприяє всебічному розвитку індивіда майбутнього офіцера-прикордонника. Елементами вказаної поради є інструментарій педагогічного співробітництва, організація виховної діяльності, методи формування психологічної готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу, наставників майбутніх офіцерів-прикордонників та педагогів, а також результат їх спільної праці.

Базуючись на виявлених закономірностях і основних положеннях становлення готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу у ВВНЗ, нами було проведено добір способів, форм та інструментів становлення цієї риси у слухачів. Як стверджує Л. Романишина, «методи виховання – це система однотипних педагогічних впливів для досягнення виховної мети, фундаментальною складовою яких виступає конкретний спосіб або прийом» [Мозолев, О., Романишина, Л., & Галус, О., 2024]. Зауважимо, що у процесі формування готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу у слухачів у межах упровадженої авторської моделі позитивні результати були отримані при застосуванні двох категорій способів: виховних дій і взаємодій та запобігання і перевиховання. До першої категорії включаються переконання, тренування, приклад, схвалення, примус, долучення слухачів до різноманітних сфер активності, до другої – перенавчання, переконання, «припинення небажаних контактів». Найчастіше у практиці організації і проведення виховної діяльності для посилення військової дисципліни використовують способи переконання й примусу.

Висновки. У сучасних реаліях процес готовності майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад досягає найбільшої ефективності при впровадженні комплексного та особистісно зорієнтованого підходів. Застосування

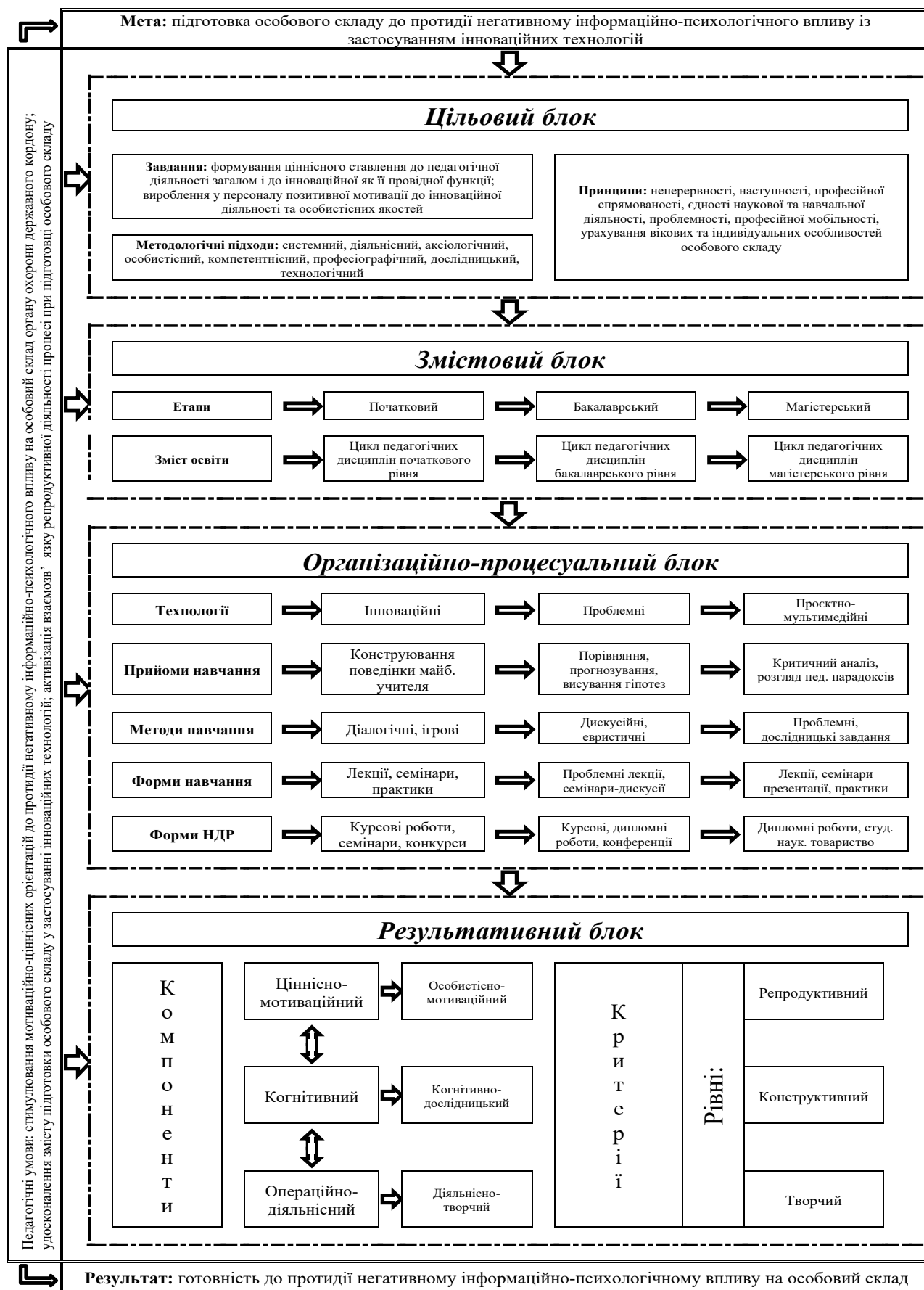

Рис. 1. Структурно-функціональна модель підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад

структурно-функціональної моделі формування готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу у майбутніх офіцерів дає можливість організувати процес формування готовності майбутніх офіцерів до протидії зазначеного впливу й упорядкувати постановку цілей, що забезпечує неупереджене спостереження за рівнем досягнення визначених завдань за допомогою рівнів готовності. Модель також дозволяє визначити найкращі способи, підходи і інструменти, що обумовлені визначеними і закономірними взаємозв'язками усіх частин, налагодити дієвий зворотній контакт, щоби своєчасно та швидко відкоригувати процес формування готовності майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічного впливу на різних стадіях професійного розвитку майбутніх офіцерів-прикордонників.

Отже, на підставі результатів аналізу військової і психолого-педагогічної літератури з досліджуваної проблематики, проведення педагогічних спостережень, бесід і опитувань викладачів було визначено, що модель підготовки майбутніх офіцерів прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад в умовах інформаційної війни та професійної діяльності, спрямованої на протидію зазначеного впливу агресора.

Перспективами подальшого є дослідження передового педагогічного досвіду та накопичення власного щодо педагогічних умов протидії негативного інформаційного впливу на військовополоненого з боку ворога, а також дослідження шляхів протидії негативному інформаційному впливу на особовий склад у полоні противника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Паливода А. В. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина III (взвод, відділення, екіпаж) // Вид. 2-е стереотип. К: Паливода А. В., 2020. 332 с.
2. Бойовий статут механізованих військ (відділення) (Проект). Львів, 2020. 208 с.
3. Мозолев, О., Романишина, Л., & Галус, О. Сучасний розвиток корпоративної культури офіцерів силових структур. *Молодь і ринок*, 2024. 12(232), 16–20. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.317469>
4. Адамчук Ю. Педагогічні умови формування готовності молодших інспекторів прикордонної служби до професійної діяльності у пунктах пропуску для міжнародного сполучення. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 33. Т. 1. С. 245–251.*
5. Галус, О., Романишина, Л., & Мозолев, О. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів у контексті розвитку корпоративної культури військового ЗВО. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки», 2024. (4), 24–30.*
6. Філіпенко, В.В., & Павлюк, М.О. Інформаційно-психологічний тиск у полоні. In *The 4 th International scientific and practical conference "Science in the modern world: innovations and challenges" (December 19–21, 2024) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2024. 722 p. (p. 483).*
7. Журавель В., Бурбела С., Юрчак Ю. Деякі педагогічні питання протидії негативному інформаційному впливу на особовий склад органу охорони державного кордону в умовах війни. *Молодь і ринок*. 2024. № 1 (221). С. 73–77. DOI: 10.24919/2308-4634/2024.298619.
8. Юрій Юрчак, Людмила Романишина Актуалізація проблеми формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу в контексті інформаційної війни // *Науковий фаховий журнал СДПУ. Серія педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2023. № 5–6 (129–130). С. 261–270. Фахове видання. doi: 10.24139/2312-5993/2023.05-06/261-270. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua>
9. Юрій Юрчак. Підготовка майбутніх офіцерів до протидії до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу в умовах інформаційної війни // *Науковий фаховий журнал СДПУ. Серія педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2024а. № 1–2 (135–136). С. 261–270. Фахове видання. doi: 10.24139/2312-5993/2024.01-02/064-081. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua>
10. Юрчак Ю.М. Шляхи формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу у полоні противника. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2024b. 2 (37), 37 с. DOI: <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v37i2>*
11. Yurii Yurchak, Specificity of informational and psychological countermeasure of propaganda for personal membership during the first world war. *Pedagogy and Education Management Review*, 2024c. 3(17), 28–34. <https://doi.org/10.36690/2733-2039-2024-3>

12. Юрчак, Ю. Педагогічні умови підготовки майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу агресора в умовах інформаційної війни. *Молодь і ринок*, 2025d. (1/233), 168–173. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322717>

13. Юрчак, Ю. Експериментальне дослідження підготовки майбутніх офіцерів прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад. 2025e. *Молодь і ринок*, (2/234), 118–125. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.324544>

REFERENCES

1. Palyvoda, A. V. (2020). *Boiovyi statut mekhanizovanykh i tankovykh viisk Sukhoputnykh viisk Zbroinykh Syl Ukrainy. Chastyna III (vzvod, viddilennia, ekipazh)* [Combat charter of mechanized and tank troops of the Ground Forces of the Armed Forces of Ukraine. Part III (platoon, squad, crew)] (2nd stereotype ed.). Palyvoda A. V. [in Ukrainian].
2. *Boiovyi statut mekhanizovanykh viisk (viddilennia) (Proekt)* [Combat charter of mechanized troops (squad) (draft)]. (2020). Lviv. [in Ukrainian].
3. Mozolev, O., Romanyshyna, L., & Halus, O. (2024). Suchasnyi rozvytok korporatyvnoi kultury ofitseriv sylovykh struktur [Modern development of corporate culture of officers of law enforcement structures]. *Molod i rynok – Youth and the Market*, 12(232), 16–20. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.317469>
4. Adamchuk, Yu. (2020). Pedahohichni umovy formuvannia hotovnosti molodshykh inspektoriv prykordonnoi sluzhby do profesiinoi diialnosti u punktakh propusku dlia mizhnarodnoho spoluchennia [Pedagogical conditions for forming readiness of junior border service inspectors for professional activity at international border crossing points]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of Humanities*, 33(1), 245–251. Drohobych: Vydavnychy dim “Helvetyka” [in Ukrainian].
5. Halus, O., Romanyshyna, L., & Mozolev, O. (2024). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv u konteksti rozvytku korporatyvnoi kultury viiskovoho ZVO [Formation of professional competence of future officers in the context of the development of corporate culture of military higher education institutions]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seriya “Pedahohichni nauky” – Bulletin of the Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. Series “Pedagogical Sciences”*, (4), 24–30 [in Ukrainian].
6. Filipenko, V. V., & Pavliuk, M. O. (2024). Informatsiino-psykholohichni tysk u poloni [Informational and psychological pressure in captivity]. In *The 4th International scientific and practical conference “Science in the modern world: innovations and challenges”* (P. 483). Perfect Publishing.
7. Zhuravel, V., Burbela, S., & Yurchak, Yu. (2024). Deiaki pedahohichni pytannia protydii nehatyvnomu informatsiinomu vplyvu na osobovyi sklad orhanu okhorony derzhavnoho kordonu v umovakh viiny [Some pedagogical issues of counteracting negative informational influence on the personnel of the state border protection body in wartime conditions]. *Molod i rynok – Youth and the Market*, 1(221), 73–77. <https://doi.org/10.24919/2308-4634/2024.298619>
8. Yurchak, Yu., & Romanyshyna, L. (2023). Aktualizatsiia problemy formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykh do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu v konteksti informatsiinoi viiny [Actualization of the problem of forming readiness of future border guard officers to counter negative informational and psychological influence in the context of information warfare]. *Naukovo-fakhovyi zhurnal SDPU. Seriya “Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii” – Scientific Professional Journal of Sumy State Pedagogical University. Series “Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies”*, 5–6 (129–130), 261–270. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2023.05-06/261-270>
9. Yurchak, Yu. (2024a). Pidhotovka maibutnikh ofitseriv do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu v umovakh informatsiinoi viiny [Training of future officers to counter negative informational and psychological influence in conditions of information warfare]. *Naukovo-fakhovyi zhurnal SDPU. Seriya “Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii” – Scientific Professional Journal of Sumy State Pedagogical University. Series “Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies”*, 1–2 (135–136), 64–81. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2024.01-02/064-081>
10. Yurchak, Yu. M. (2024b). Shliakhy formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykh do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu u poloni protyvnyka [Ways of forming readiness of future border guard officers to counter negative informational and psychological influence in enemy captivity]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriya: pedahohichni nauky – Collection of Scientific Works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences*, 2(37). <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v37i2>
11. Yurchak, Yu. (2024c). Specificity of informational and psychological countermeasure of propaganda for personal membership during the first world war. *Pedagogy and Education Management Review*, 3(17), 28–34. <https://doi.org/10.36690/2733-2039-2024-3>
12. Yurchak, Yu. (2025d). Pedahohichni umovy pidhotovky maibutnikh ofitseriv do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu ahresora v umovakh informatsiinoi viiny [Pedagogical conditions for training

future officers to counter negative informational and psychological influence of the aggressor in information warfare conditions]. *Molod i rynok – Youth and the Market*, 1(233), 168–173. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322717>

13. Yurchak, Yu. (2025e). Eksperymentalne doslidzhennia pidhotovky maibutnikh ofitseriv-prykordonnykh do protydyi nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu na osobovy sklad [Experimental study of training future border guard officers to counter negative informational and psychological influence on personnel]. *Molod i rynok – Youth and the Market*, 2(234), 118–125. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.324544>

YU. M. YURCHAK

Lecturer at the Department of Combined-Arms Disciplines,

Bohdan Khmelnytsky National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi, Ukraine

E-mail: yurchak_@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0002-9506-3228>

USING THE MODEL FORMATION OF THE READINESS OF FUTURE COMMANDER OFFICERS TO COMBAT NEGATIVE INFORMATIONAL AND PSYCHOLOGICAL INFLUENCE ON PERSONNEL

In modern conditions when an aggressor attacked our state, the role and importance of informational factors in life Ukrainians. Information environment serves transmitter various kinds of information, in particular processes related from security of the state border.

From the beginning of Russian aggression threats to national security Ukraine have become one of the most serious problems, and in the context of informational security also [Palyvoda A. V., 2020]. Significant changes took place already in 2014, and with the start of full-scale Russian invasion on February 24, 2022, this problem has become yet more importance for the security of the state border and the general defense capabilities countries [Combat charter, 2020].

Task State border services Ukraine is to provide integrity of the state border and protection sovereign rights of Ukrainians in the border region area, including sea economic zone. During the war intrusion aggressor country the problem of protecting and defending the state border arises in conditions of complex armed conflict, which at the initial stage acquired the character of a hybrid wars in the East, South and West Ukraine. Threats national security, sovereignty and territorial integrity integrity countries caused aggressive actions an aggressor country that seeks annex the territory of Ukraine.

The article highlights some methodological advice on forming the readiness of future border guard officers to counteract the negative informational and psychological impact on the personnel of future officers in the conditions of information warfare. An analysis of the scientific literature devoted to the problem revealed a variety of approaches to the problem under consideration and ambiguity in the views of scientists regarding the definition of some methodological advice.

One of the ways to ensure the readiness of future officers to counteract such information is to implement the author's model of such a process in the educational process. For this purpose, the content of the components of the model for forming the readiness of future officers of the State Border Service of Ukraine to counteract the negative informational and psychological impact on the personnel is disclosed. The structure of target guidelines and tasks, the patterns and foundations of the formation of relevant skills in higher education students, as well as the methodology, primarily the tools of pedagogical interaction, forms and methods of acquiring the readiness of future officers of the State Border Service of Ukraine to counteract the negative informational and psychological impact on the personnel are described.

Counteracting negative information and psychological influence is a key prerequisite for a high level of combat readiness of units and military units and formations. Only on its foundation can one guarantee the appropriate security of the military, their combat skills, constant readiness to implement the set goals, and stable control of the process. Ensuring legality and discipline is considered a priority. The professionalism of employees and the level of discipline are elements of the effectiveness of such readiness.

Key words: model; future border guard officers; readiness to counter negative informational and psychological influence; combined arms disciplines; tactics.

Дата першого надходження рукопису до видання: 21.05.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 16.06.2025

Дата публікації: 25.07.2025